

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI:

NEMEŠKAL, Jiří (2013): Komerční suburbanizace v zázemí Prahy: edge city. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 113 stran. Vedoucí práce Doc. RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D.

Diplomová práce je jedním z prvních textů, které využívají pro hodnocení projevů komerční suburbanizace koncept edge city. Ačkoliv tento koncept vznikl v relativně odlišných podmínkách severoamerických měst, pronikl v minulých dvou desetiletích rovněž do Evropy. Právě případová lokalita ruzyňského letiště a jeho širšího zázemí skýtá nejlepší příležitost některé aspekty komerční suburbanizace typické pro okrajová města sledovat a porovnat.

Autor si v úvodu klade tři cíle práce, ke kterým se následně pokouší skládat analytické kapitoly diplomové práce. První dva cíle jsou pojaty vývojově a jsou zaměřeny na postihnout dlouhodobého vývoje komerční suburbanizace v metropolitním regionu Prahy a v samotné oblasti letiště. Třetí cíl je pak zaměřen na funkční porovnání pražského letiště se znaky uváděnými v původní práci Joela Garreaua (1991) o edge city.

Struktura práce je logická, empirickým kapitolám předchází stanovení cílů a popis struktury práce. Velké množství metodických přístupů i využitých datových zdrojů by si možná zasloužilo vlastní metodickou kapitolu. Určitým nedostatkem je malá pozornost věnovaná výzkumným předpokladům nebo konkrétním otázkám, které by zpřesňovaly tři vytýčené cíle práce. Některé se později vyskytují v úvodech jednotlivých kapitol. Jejich rozvedení v úvodu práce by však podle mého názoru lépe objasňovalo hlavní argumenty práce.

Druhá kapitola je věnována rozboru teoretických konceptů a je tvořena dvěma částmi. Zatímco první subkapitoly jsou spíše kompilační, významným přínosem pro teoretickou diskusi konceptů edge city a dalších navazujících konceptů je subkapitola 2.3 a následně shrnutí. Text je originálním autorovým hodnocením s kritickou rešerší a syntézou několika souvisejících přístupů. Tato část by se dala po úpravě publikovat v odborném časopise. Některé další zahraniční práce jsou dále hodnoceny v empirických kapitolách.

V následující části je stručně hodnocen vývoj komerční suburbanizace na úrovni celého metropolitního regionu Prahy. Diplomant bohužel neměl v době zpracování diplomové práce detailní výsledky dojížděky z posledního cenzu, a tudíž nemohla být hodnocena pracovní místa v regionu. S tím se však snaží vypořádat relativně nápaditými metodami odhadu (přiblížení) současného stavu za horizontem roku 2001 i studiem doplňkových zdrojů. Oceňuji i úvahy o vlivu ekonomické krize a dalších procesů současného vývoje komerční decentralizace uvedené v závěru kapitoly.

Stěžejní kapitolou diplomové práce je část věnovaná koncentraci komerčních aktivit v okolí Letiště Václava Havla Praha, která je členěna do čtyř subkapitol. Text je založen na množství metodických přístupů, hodnotí široké spektrum otázek souvisejících se současným i plánovaným prostorovým rozvojem obcí v zázemí letiště. Jednotlivá témata jsou přitom hodnocena fundovaně, doplněna příklady a odkazují i na relevantní odbornou literaturu vztahující se k tématu. Vlastní analytické mapky (obr. 6-11) mají vysokou hodnotu a je v nich přehledně zobrazeno velké množství náročně shromážděných materiálů. Práce se v této části zdaleka nevěnuje jen konceptu edge city a je relativně komplexní analýzou současné působnosti pražského letiště z geografické perspektivy.

Poslední subkapitola je věnována vlastnímu porovnání areálu letiště se znaky konceptu edge city i podobných konceptů. Snad jen jednoduchý gravitační model působí v dnešní době trochu anachronicky.

Výrazným pozitivem je autorova snaha o využití teoretických konceptů při řešení praktických problémů. Ačkoliv výsledky práce naznačují, že např. původní edge city má poněkud jiný charakter, než je možné vidět v oblasti ruzyňského letiště, umožňuje porovnání jednotlivých aspektů zvoleného prostředí s teoretickými koncepty rozvíjet řadu úvah, které by nás bez znalosti obecnějších východisek těžko napadly. V práci se tak plně projeví výhody propojení teorie s empirií, včetně prediktivních schopností (kapitola 4.4.3).

V závěru se Jiří Nemeškal vrací k vyhodnocení stanovaných cílů práce a nabízí rovněž modifikaci konceptu edge city pro využití v postsocialistickém městě.

Formálně je práce na velmi dobré úrovni, jazykové neobratnosti se objevují na prvních několika stranách a v průběhu psaní zcela mizejí. Kartografická prezentace, práce s literaturou i schopnost využívat terminologii a jazyka jsou na vysoké úrovni. Pro čtenáře jsou přínosná shrnutí jednotlivých kapitol v jejich závěrech.

Na práci si cením samostatný přístup diplomanta při zpracování textu, schopnost uchopit zcela nové a doposud nezpracované téma, což vyžadovalo průkopnickou práci v případě rešerše teoretických přístupů i metodiky. Do značné míry je zde zřetelná (úspěšná) snaha o uplatnění znalostí a dovedností ze studia dílčích disciplín geografie, kromě urbánní geografie, rovněž plánování, veřejné správy a regionálního rozvoje.

Diplomovou práci považuji za velmi kvalitní, podle mého názoru splňuje podmínky na závěrečnou práci a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

V práci se vyjadřujete o vhodnosti doplnění komerčního rozvoje v oblasti o rezidenční funkce (suburbanizaci). Jaké výhody by měla výstavba a příliv nových obyvatel pro sledovanou oblast?

Považujete rozvoj edge cities za vhodný rozvoj dekoncentrace pracovních příležitostí nebo spíše za zátěž pro lokální prostředí i metropolitní region jako celek?

V Praze 11. srpna 2013

Doc. RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D.

vedoucí diplomové práce